

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

12.01.2024 nr. 04/2-418

La nr. 36/01-06/1202 din 27.12.2023

Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru
Cancelaria de Stat

Urmare examinării proiectului definitivat al *Legii cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, prezentat repetat spre avizare, se atestă că majoritatea observațiilor și propunerilor Ministerului Justiției, formulate prin avizul nr. 04/2-10868 din 8 decembrie 2023, au fost luate în considerare la definitivarea proiectului.

Totodată, în vederea respectării rigorilor de tehnică legislativă, la forma actuală a proiectului, se va reține:

La art. 1 alin. (1) cuvintele „și anume” se vor substitui cu cuvântul „prin”, în scopul redactării normei.

În același scop, la art. 2:

- cu referire la definirea noțiunii „*autoritatea administrativă centrală de specialitate în domeniul denumirilor geografice*” se va exclude cuvântul „administrativă” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect), iar cuvântul „instituție” se propune de substituit cu cuvântul „autoritate”;

- la definirea noțiunii „*denumire geografică*” textul „orașe mari, suburbii, orașe mici” se va omite, întrucât toate categoriile enumerate se încadrează la noțiunea de „localități”;

- la definirea noțiunii „*standardizarea denumirilor geografice*” cuvintele „instituțiile și organizațiile” se vor substitui cu cuvântul „entitățile”.

La art. 3 se va uniformiza expunerea principiilor în domeniul denumirilor geografice, precum și la numerotarea acestora se va ține cont de prevederile art. 51 din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* (observație valabilă pentru tot textul proiectului).

Art. 6 urmează a fi revizuit integral din punct de vedere redacțional, întrucât nu exprimă cu claritate reglementările normative propuse, în special, în raport cu denumirea articolului.

Cu referire la denumirea Capitolului III „Stabilirea denumirilor geografice” și a art. 10 atenționăm asupra necesității utilizării uniforme a terminologiei normative. Astfel, la art. 1 se menționează despre modul de atribuire a denumirilor geografice și de redenumire a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova prin identificarea, standardizarea, înregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) și controlul acestora. Complementar, se vor revedea toate

REPUBLICA MOLDOVA	
AGENȚIA GEODEZIE, CARTOGRAFIE ȘI CADASTRU	
Intrare nr. <u>53</u>	<u>20/11</u>

etapele de atribuire a denumirilor geografice, fiind necesară expunerea clară și structurarea în ordinea consecutivă a acestora.

La art. 9 alin. (1) se va exclude lit. e) „monumente istorice și culturale”, întrucât regimul juridic privind administrarea și ocrotirea acestora este reglementat prin *Legea nr. 1530/1993 privind ocrotirea monumentelor*. În conformitate cu art. 5 al legii enunțate, *ocrotirea monumentelor* reprezintă un ansamblu de măsuri cu caracter științific, juridic, administrativ, financiar, fiscal și tehnic, menite să asigure identificarea, cercetarea, documentarea, inventarierea, clasarea, evidența, stabilirea zonei de protecție, prevenirea distrugerii sau mutilării, conservarea, inclusiv paza și întreținerea, consolidarea, restaurarea, punerea în valoare a monumentelor împreună cu mediul istorico-arhitectural al acestora și integrarea lor social-economică și culturală în viața colectivităților locale.

La art. 10 alin. (3) conținutul lit. b) se va ajusta terminologiei utilizate conform *Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală*, prin substituirea formulei „autoritățile publice locale” cu formula „autoritățile administrației publice locale” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect). În același alineat, la lit. d) se va revizui termenul „afiliere”, fiind necesar de explicat semnificația acestuia.

Totodată, la art. 10 alin. (8) lit. a) se va examina necesitatea includerii referinței și la art. 11, care stabilește cerințe pentru atribuirea denumirilor geografice.

La art. 22 se va exclude alin. (2), întrucât denumirile menționate nu pot face parte din obiectul de reglementare al legii propuse. În acest sens reiterăm prevederile art. 14 alin. (2) lit. s) din *Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală*, potrivit căroră, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al *Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber*, în condițiile legii. De asemenea, raporturile juridice ce țin de înregistrarea, protecția juridică și utilizarea simbolurilor publice sunt reglementate prin *Legea nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice* (a se vedea, în special, art. 4 alin. (1) lit. q) din această lege).

Art. 27 se va exclude de la Capitolul VIII, deoarece nu se încadrează în dispozițiile finale și tranzitorii.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2024.01.12 09:23:46 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA

MD - 2012, mun. Chișinău,
str. 31 August 1989, nr. 82
tel.: +373 22 20 14 24
web: www.justice.gov.md,
e-mail: secretariat@justice.gov.md

08.12.2023 nr. 04/2-10868

Agenția Relații Funciare și Cadastru
Cancelaria de Stat

Cu referire la solicitarea Cancelariei de Stat nr. 18-69-12178 din 20.11.2023, urmare examinării *proiectului de lege cu privire la denumiri geografice (număr unic 1001/ARFC/2023)*, relevăm următoarele.

Potrivit notei informative, proiectul legii ordinare cu privire la denumiri geografice a fost elaborat în scopul eficientizării politicilor în domeniul denumirilor geografice, lărgirea spectrului de acoperire cu normă juridică a sectorului datelor spațiale, ajustarea normelor juridice ce contribuie la completarea cu seturi de date infrastructura națională de date spațiale sau completarea unor norme juridice pentru a spori eficacitatea implementării domeniului dat.

Sub aspect conceptual, intervenția propusă nu se justifică din punct de vedere al necesității de reglementare, precum și vine în contradicție cu cadrul normativ relevant existent, din următoarele considerente.

1. *Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale*, la care se face referință de către autorul proiectului, nu prevede că măsură necesară implementării prevederilor sale sarcina elaborării și adoptării unui act normativ, mai ales la nivel de lege, cu privire la denumiri geografice. Potrivit art. 1 alin. (1), *Legea nr. 254/2016* stabilește normele generale cu privire la instituirea infrastructurii naționale de date spațiale în Republica Moldova și la gestionarea datelor spațiale prin intermediul geoportalului infrastructurii naționale de date spațiale, prevede standardele aferente datelor spațiale și elimină restricțiile politice privind geoinformațiile necesare implementării politicilor comunitare în domeniul mediului, precum și a politicilor și activităților cu impact asupra mediului.

Mai mult, reglementarea juridică a infrastructurii naționale de date spațiale este prevăzută la art. 3 din legea enunțată, domeniul de aplicare – la art. 4, iar responsabilitatea pentru datele spațiale – la art. 5. Astfel, în temeiul art. 4 alin. (2) lit. a), această lege se aplică datelor spațiale care sunt parte a seturilor de date spațiale specificate în anexele nr. 1, 2 și 3, denumirile geografice fiind menționate la pct. 3 din anexa nr. 1 „Seturi de date spațiale”. Conform art. 5 alin. (3), responsabilitățile entităților publice privind seturile de date spațiale specificate în anexele nr. 1, 2 și 3 se stabilesc prin hotărâre de Guvern.

Atribuțiile entităților publice în vederea realizării infrastructurii naționale de date spațiale sunt stabilite și reglementate la Capitolul IV din *Legea nr. 254/2016*.

În context, nu se justifică și crearea unei entități distincte pentru denumiri geografice (Comisie Națională pentru denumiri geografice), prevăzute prin proiect, ceea ce va implica intersectarea competențelor, stabilite pentru entitățile publice în domeniul infrastructurii naționale de date spațiale, precum și cheltuieli suplimentare din bugetul statului pentru asigurarea activității acestei Comisii.

2. Prevederile art. 1 alin. (1) din proiect, potrivit cărora „Prezenta lege reglementează modul de atribuire a denumirilor geografice și de redenumire a obiectelor geografice amplasate în limitele administrativ-teritoriale ale Republicii Moldova și anume identificarea, standardizarea, înregistrarea, utilizarea, protejarea (salvgardarea) și controlul acestora.” se opun prevederilor mai multor acte legislative în vigoare, precum și principiului autonomiei locale. Autonomia locală înseamnă dreptul colectivităților de a-și satisface propriile interese legale fără amestecul autorităților centrale, ea constituie un complex de atribuții date în competența organelor de administrare publică locală. Atribuțiile transmise acestor organe sunt reglementate de lege, iar statul exercită, prin forme specifice, controlul asupra modului în care ele se execută.

În susținerea celor relevate, invocam prevederile art. 14 alin. (2) lit. s) din *Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală*, potrivit cărora, pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art. 4 al *Legii privind descentralizarea administrativă*, consiliul local aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumirile de străzi, piețe, parcuri și de alte locuri publice în aer liber, în condițiile legii.

În această ordine de idei, *Regulamentul cu privire la modul de soluționare a chestiunilor organizării administrativ-teritoriale a Republicii Moldova*, aprobat prin *Legea nr. 741/1996*, la capitolul III statuează:

„9. Denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale raioanelor, municipiilor și sectoarelor lor, orașelor, comunelor și satelor se hotărăsc de către Parlament, luându-se în considerare deciziile consiliilor locale respective după consultarea cetățenilor, pornindu-se de la interesele naționale, condițiile economice și geografice, tradițiile istorice, culturale, naționale, modul de trai, alte particularități locale.

10. Consiliul raional, municipal, orașenesc, comunal sau sătesc face nemijlocit Parlamentului propuneri privind denumirea, schimbarea denumirii sau revenirea la denumirile istorice a unităților administrativ-teritoriale și localităților.

11. La denumirea, schimbarea denumirii și revenirea la denumirile istorice ale raioanelor, municipiilor, orașelor, comunelor și satelor nu se admite conferirea acelor denumiri pe care deja le poartă alte unități administrativ-teritoriale și localități din republică, cu excepția revenirii la denumirea istorică a comunelor și satelor, când se admite repetarea unei denumiri, cu condiția că în cadrul raioanelor respective nu sunt localități cu aceeași denumire.

12. Se interzice a schimba denumirile tradiționale ale localităților ce țin de moștenirea istorică, națională și culturală a țării.

13. În cazul comasării a două sau mai multor localități într-o singură localitate, Parlamentul, în baza deciziilor consiliilor respective și ale adunărilor generale ale locuitorilor din localitățile unde nu este consiliu local, păstrează pentru ea denumirea localității care are un număr mai mare de locuitori. O altă denumire localității comasate se poate conferi în cazuri excepționale.

13¹. În cazul amalgamării voluntare a unităților administrativ-teritoriale, unitatea administrativ-teritorială amalgamată va avea denumirea unității administrativ-teritoriale selectate în calitate de centru administrativ.”.

Totodată, reglementările normative privind denumirile unităților administrativ-teritoriale se regăsesc și la art. 5¹ alin. (3), art. 10 alin. (3), art. 18 alin. (2) din *Legea nr. 764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova*. Astfel, în temeiul normelor enunțate, „Comuna poartă denumirea satului-reședință.”, „Raionul poartă denumirea orașului-reședință.”, „Soluționarea problemelor de organizare teritorială a Găgăuziei, de stabilire și modificare a categoriei localităților, a hotarelor raioanelor, orașelor și satelor, a denumirilor lor ține de competența Adunării Populare, în condițiile legii.”.

Subsecvent, cu referire la denumirea drumurilor, atenționăm asupra prevederilor art. 4 al *Legii drumurilor nr. 509/1995*, potrivit cărora drumurile publice dispun de denumire și/sau de indice. Denumirea drumului include denumirea punctului inițial și a punctului terminus, iar în caz de necesitate – și a punctelor intermediare. Denumirile și indicii drumurilor publice se stabilesc de Guvern. Străzile, drumurile comunale și drumurile private pot avea doar denumiri.

3. Deși la art. 1 din proiect se menționează că prezenta lege nu se aplică domeniilor ce țin de atribuirea denumirilor în conformitate cu *Legea nr. 66/2008 privind protecția indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate* și *Legea nr. 151/2017 cu privire la sistemul de adrese*, există un risc major de confuzie între prevederile legilor enunțate, în special cu cele din *Legea nr. 66/2008*, care conține termeni similari. Mai mult ca atât, în nota informativă autorul a menționat că urmare adoptării proiectului propus va fi necesară operarea modificărilor de rigoare la *Legea nr. 66/2008*, fapt inacceptabil, întrucât cea din urmă stabilește norme ce țin de înregistrarea, protecția juridică și utilizarea indicațiilor geografice, denumirilor de origine și specialităților tradiționale garantate, care servesc la desemnarea unui produs, în calitate de obiecte de proprietate intelectuală.

În acest sens urmează a se vedea și prevederile art. (3) alin. (1) și (3) din *Legea nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale*, conform cărora:

„(1) Legislația privind infrastructura națională de date spațiale are la bază Constituția Republicii Moldova, tratatele și acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte, prezenta lege, actele legislative și normative privind securitatea

teritorială a Republicii Moldova, privind păstrarea informației secrete, privind protecția datelor cu caracter personal, privind drepturile de proprietate intelectuală.”;

„(3) Prevederile prezentei legi nu afectează existența drepturilor de proprietate intelectuală privind elementele constitutive ale seturilor de date spațiale sau dreptul entităților publice de a le deține în domeniul specific de activitate.”.

Pe cale de consecință, opinăm pentru necesitatea revizuirii inițiativei în contextul celor evocate, ținând cont că proiectul legii propus nu se integrează organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care acesta trebuie corelat cu prevederile actelor normative de același nivel cu care se află în conexiune.

Complementar, semnalăm că, în scopul fundamentării necesității inițierii unui act normativ, elaborarea proiectelor actelor normative este precedată, în funcție de importanța și complexitatea proiectelor respective, de efectuarea studiilor de cercetare. Studiile de cercetare se efectuează pentru cunoașterea temeinică a realităților social-economice ce urmează a fi reglementate, a cadrului normativ relevant, a reglementărilor similare în legislația altor state, inclusiv a țărilor Uniunii Europene. Studiul de cercetare este efectuat de către subiecții din partea cărora vine propunerea inițierii elaborării actului normative.

În cazul unui proiect care prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau care prevede reorganizări și reforme structurale ori instituționale, în calitate de studiu de cercetare se realizează analiza inițiativei de elaborare a actului normativ, conform metodologiei de analiză ex ante aprobate de către Guvern. Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație.

Secretar de stat

Stanislav COPETCHI

Digitally signed by Copetchi Stanislav
Date: 2023.12.08 08:34:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

